

Startside>Anlægelse af retssag>Hvor og hvordan>Sagsomkostninger

Den originale sprogudgave af denne side [\[et\]](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

estisk

Swipe to change

Sagsomkostninger

Estland

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Estland.

Der findes ingen officiel oversættelse af den sprogudgave, du ser.

Her kan du få adgang til en maskinoversat udgave af indholdet. Vær opmærksom på, at oversættelsen kun tjener til at give læseren en kontekst. Indehaveren af siden påtager sig intet som helst ansvar for kvaliteten af den maskinoversatte tekst.

-----dansk-----bulgarskspansk tjekisk tysk græsk engelsk fransk kroatisk italiensk lettisk litauisk ungarsk maltesisk nederlandsk polsk portugisisk rumænsk slovakisk slovensk finsk svensk

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv**Juridiske rådgivere**

Honorarer til juridiske rådgivere er ikke reguleret i Estland.

Rådgivende advokater

Salærer til rådgivende advokater er ikke reguleret i Estland.

Procederende advokater

Salærer til procederende advokater er ikke reguleret i Estland.

Fogeder

I Estland reguleres honorarer til fogeder i [fogedloven](#). Et fogedhonorar kan bestå af et honorar ved iværksættelsen af sagen, grundhonoraret for sagens behandling og et yderligere honorar for fogedforretningen. En foged har også ret til at opkræve honorar for erhvervsmæssige ydelser.

Advokater

Advokatsalærer er ikke reguleret i Estland — de fastsættes i klientaftalen. Den person, der driver et advokatfirma, eller en advokat giver klienten et prisoverslag og forklarer, hvordan man er nået frem til beløbet. Klienten betaler de nødvendige udgifter, som advokaten eller den person, der driver et advokatfirma, afholder i forbindelse med den juridiske bistand.

Faste omkostninger**Faste omkostninger i civile sager****Faste omkostninger for sagens parter i civile sager**

De faste omkostninger, som skal betales af parterne i civile sager, er følgende:

gebyr til staten

sikkerhed ved kassation

sikkerhed ved begæring om tilsidesættelse af en udeblivelsesdom

sikkerhed ved genoptagelse af sagen eller ændring af fristen

omkostninger til fogedens forkyndelse af procesdokumenter

omkostninger til offentliggørelse af stævninger eller meddelelser i den officielle publikation *Ametlikud Teadaanded* (officielle meddelelser) eller i en avis

honorarer til sagkyndige, tolke og oversættere

andre omkostninger ved behandling af en sag og udenretslige omkostninger.

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Følgende omkostninger skal betales forud af den part, der ønsker at anlægge en sag eller at få håndhævet procedureforskrifter:

gebyr til staten

sikkerhed ved kassation

sikkerhed ved begæring om tilsidesættelse af en udeblivelsesdom

sikkerhed ved genoptagelse af sagen eller ændring af fristen

omkostninger til fogeds fremsendelse af procesdokumenter

omkostninger til offentliggørelse af stævninger eller meddelelser i den officielle publikation *Ametlikud Teadaanded* (officielle meddelelser) eller i en avis omkostningerne til behandling af en sag som fastsat af en domstol.

Medmindre retten træffer anden afgørelse, skal honorarer til sagkyndige, tolke og oversættere betales forud af den part, der har indledt den sag, som medførte omkostningerne.

Faste omkostninger i straffesager**Faste omkostninger for sagens parter i straffesager**

De faste omkostninger, som sagens parter i straffesager skal betale, er fastsat i [Code of Criminal Procedure](#) (retsplejeloven) og er inddelt i sagsomkostninger, særlige omkostninger og yderligere omkostninger.

Sagsomkostninger er:

rimeligt salær til den valgte advokat eller repræsentant eller salær til den beskikkede advokat eller andre nødvendige udgifter, der er afholdt af en af sagens parter i forbindelse med straffesagen

beløb som er betalt til forurettede, vidner og sagkyndige som omhandlet i retsplejelovens § 178, bortset fra de i § 176, stk. 1, opregnede omkostninger udgifter afholdt af retsmedicinsk institut eller af en anden offentlig myndighed eller organ i forbindelse med udfærdigelse af sagkyndige erklæringer eller påvisning af tilfælde af forgiftning

vederlag til en beskikket advokat og de af denne afholdte udgifter, for så vidt som de er berettigede og af rimelig størrelse

udgifter til at kopiere sagens akter til en advokat, jf. retsplejelovens § 224, stk. 1

udgifter afholdt til opbevaring, forsendelse og tilintetgørelse af bevismateriale

udgifter afholdt til opbevaring, forsendelse og tilintetgørelse af konfiskerede ejendele

omkostninger ved udøvelse af nødret

erstatning, der skal udredes efter en domfældelse

andre udgifter, der er afholdt af et organ i forbindelse med straffesagen, bortset fra udgifter, der efter retsplejeloven anses for at være særlige eller yderligere omkostninger.

Hvis en part i sagen har flere advokater eller rådgivere, vil vederlaget til dem blive inkluderet i sagsomkostningerne, for så vidt som det ikke overstiger størrelsen af det vederlag, der sædvanligvis betales til en advokat eller en juridisk rådgiver.

Hvis den sigtede eller anklagede selv varetager sit forsvar, inkluderes de nødvendige omkostninger herved i sagsomkostningerne. Omkostninger, der går ud over det, som ville være forbundet med en advokats eller rådgivers medvirken, udelukkes.

Udgifter, der er afholdt af personer, der ikke er parter i sagen, og som vedrører udarbejdelse af sagkyndige erklæringer, godtgøres i overensstemmelse med de retningslinjer, der er fastsat i lov om retsmedicinske undersøgelser.

Særlige omkostninger er omkostninger, der vedrører udsættelse af et retsmøde, fordi en af parterne udebliver herfra, og omkostninger ved fremstilling i retten ved politiets foranstaltning

Yderlige omkostninger er:

vederlag betalt til en person, der ikke er part i sagen, for oplysninger vedrørende omtvistede faktiske omstændigheder

omkostninger ved sigtedes/anklagedes varetægtsfængsling

beløb betalt til tolke eller translatører som omhandlet i retsplejelovens § 178

beløb betalt i forbindelse med en straffesag i medfør af lov om erstatning for uberettiget tilbageholdelse/varetægtsfængsling

udgifter afholdt af centrale eller lokale myndigheder, der ikke er omfattet af retsplejelovens § 175, stk. 1, eller § 10.

Beløb betalt til rettergangsfuldmægtige eller vidner i medfør af retsplejelovens kapitel 671.

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

I tilfælde af frifindelse betales sagsomkostningerne af staten. I tilfælde af domfældelse betales sagsomkostningerne af den dømte. I tilfælde af delvis frifindelse betales omkostningerne af staten i overensstemmelse med omfanget af tiltaltes frifindelse. Forpligtelsen til at betale sagsomkostninger opstår, når den endelige afgørelse er trådt i kraft.

Hvis der ikke gives medhold i et tilknyttet civilt søgsmål, betales **sagsomkostningerne ved det civile søgsmål** af den skadelidte. Hvis den skadelidte gives fuldt medhold, betales sagsomkostningerne ved det civile søgsmål af den dømte. Hvis den skadelidte gives delvist medhold i et tilknyttet civilt søgsmål, deler retten sagsomkostningerne ved det civile søgsmål mellem den skadelidte og den dømte, idet der tages hensyn til alle sagens omstændigheder. Hvis retten afviser at knytte et civilt søgsmål til straffesagen, betales sagsomkostningerne ved det civile søgsmål af staten.

Faste omkostninger i forfatningssager

Faste omkostninger for sagens parter i forfatningssager

I Estland kan enkeltpersoner ikke anlægge en sag til prøvelse af, hvorvidt en bestemt retsforordning er i overensstemmelse med forfatningen. Omkostningerne til en sådan sag dækkes af staten. Omkostninger til sagkyndige i forbindelse med forfatningssager dækkes af staten på samme betingelser som dem, der gælder for betaling af honorarer til sagkyndige i civile sager.

Tidspunkt i en forfatningssag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

I forfatningssager afholder parterne ingen faste omkostninger.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at give forhåndsoplysninger

Parternes rettigheder og forpligtelser

Advokater skal oplyse deres klienter om alle de aktiviteter og omkostninger, som den juridiske bistand er forbundet med. Den person, der driver et advokatfirma, eller en advokat giver klienten et prisoverslag og forklarer, hvordan man er nået frem til beløbet.

Sagsomkostninger

Sagsomkostninger, der afholdes af den vindende part

Den vindende part betaler salæret til sin advokat eller rådgiver, for så vidt retten finder, at salæret er rimeligt, og at det ikke skal betales af den tabende part.

Sagsomkostninger, der afholdes af den tabende part

I henhold til rettens afgørelse om fastsættelse af sagsomkostningerne skal den tabende part betale de sagsomkostninger, der er afholdt af den vindende part, herunder:

gebyr til staten

sikkerhed

omkostninger i forbindelse med vidner, sagkyndige, tolke og oversættere og omkostninger til analyser udført af en sagkyndig, der ikke er part i sagen, og som godtgøres i henhold til lov om retstekniske undersøgelser

omkostninger til fremskaffelse af dokumentation og fysisk bevismateriale

omkostninger til besigtigelse, herunder nødvendige rejseudgifter afholdt af retten

omkostninger til forkyndelse, fremsendelse og udstedelse af procesdokumenter

omkostninger til fastsættelse af værdien af et civilt søgsmål

omkostninger i forbindelse med parternes advokater og rådgivere

rejse-, porto-, kommunikations- og opholdsudgifter samt andre lignende udgifter afholdt af parterne i forbindelse med sagen

tabt arbejdsfortjeneste eller anden tabt indkomst for parterne

omkostninger til lovfæstede forberedende retsmøder, medmindre sagen er blevet anlagt senere end seks måneder efter afslutningen af disse

fogedhonorar i forbindelse med sikring af et krav og omkostninger til fuldbyrdelse af en kendelse vedrørende sikring af et krav

honorar til foged for levering af procesdokumenter

omkostninger til behandling af en begæring om retshjælp

omkostninger til hasteprocedure i forbindelse med betalingspåkrav

omkostninger til deltagelse i forligsmægling, hvis domstolen har krævet, at parterne deltager, jf. § 4, stk. 4, i den civile retsplejelov, eller hvis forligsmægling

er en obligatorisk indenretslig forligsprocedure, jf. § 1, stk. 4, i loven om forligsmægling.

Hvis retten ved fastsættelsen af fordelingen af sagsomkostningerne fastslår, at den ene part skal betale omkostningerne til den anden parts advokat eller rådgiver, skal dette beløb være rimeligt og ikke overstige, hvad der er nødvendigt. Omkostninger i forbindelse med inddragelsen af flere advokater kan kun godtgøres, hvis de er en følge af sagens kompleksitet eller et behov for at skifte advokat.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Estland?

Omkostningskilderne er følgende:

den civile retsplejelov

fogedloven

lov om gebyrer til staten

retsakter vedtaget på grundlag af den civile retsplejelov.

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Estland?

Oplysninger om kilder til omkostninger foreligger på estisk.

Engelske oversættelser af estiske lovgivningsmæssige instrumenter med oplysninger om omkostninger og deres kilder findes på [webstedet for Riigi Teataja](#) (Estlands statstidende).

Hvor kan jeg finde oplysninger om mægling?

Justitsministeriet er ansvarligt for at gennemføre [direktiv 2008/52/EF om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område](#). Generelle spørgsmål vedrørende mægling kan sendes til Justitsministeriets e-mailadresse: info@just.ee.

Mægling i civilsager er reguleret af loven om forligsmægling, som fastsætter retsmægleres rettigheder og forpligtelser og fastlægger retningslinjer for gennemførelsen og fuldbyrdelsen af aftaler, der er indgået med bistand fra en retsmægler. Følgende har ret til at gennemføre forligsmægling i medfør af loven:

en fysisk person, som sagens parter har udpeget til at varetage opgaven

advokater

notarer

et statsligt eller lokalt mæglingsorgan i det tilfælde, der er omhandlet i loven.

Forligsmægling i forvaltningssager er reguleret af loven om forvaltningsdomstolens procedurer. I straffesager og sager om mindre forseelser er forligsmægling reguleret af strafferetsplejeloven.

Især med hensyn til mægling i familieretlige sager tilskynder socialministeriet til udvikling af de familieretlige mægleres aktiviteter. På webstedet for [den estiske retsmæglerens sammenslutning](#) findes oplysninger på både estisk og engelsk. Derudover yder [den estiske forening for børns velfærd](#) – en almennyttig forening, der varetager børns rettigheder – rådgivning til forældre, som ønsker at blive separeret eller skilt, og opfordrer dem til at benytte sig af mægling for at varetage deres børns interesser. Foreningen tilrettelægger endvidere kurser inden for familiemægling.

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websted med oplysninger om omkostninger

Omkostningerne i forbindelse med retssager og deres størrelse afhænger af retssagens varighed og art. De primære informationskilder om omkostninger i forbindelse med retssager er retsplejebestemmelserne og loven om gebyrer til staten. **Justitsministeriet** udsender og vedligeholder den officielle publikation [Riigi Teataja](#) (Estlands statstidende), som giver adgang til:

love og bekendtgørelser

dekreter udstedt af præsidenten

højesteretsafgørelser og internationale aftaler

bekendtgørelser udstedt af lokale myndigheder.

[Riigi Teataja](#) indeholder også officielle konsoliderede versioner af love, bekendtgørelser og administrative bestemmelser, ministerielle bekendtgørelser, bekendtgørelser udstedt af direktøren for Eesti Pank (den estiske centralbank) og bekendtgørelser fra den nationale valgkomité, parlamentsbeslutninger, bekendtgørelser udstedt af kommunal- og byråd og bekendtgørelser udstedt af lokale forvaltningsmyndigheder. Love og andre dokumenter, som er offentliggjort i [Riigi Teataja](#), har været tilgængelige siden 1990.

En analyse af praksis i forbindelse med fastsættelsen af sagsomkostninger er blevet offentliggjort på højesterets [websted](#).

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Statistik vedrørende sager ved domstole i første og anden instans siden 1996 findes på domstolens [websted](#).

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

Størrelsen af det **gebyr, der skal betales til staten** i forbindelse med bestemte sager, er fastsat i [lov om gebyrer til staten](#).

Fogedhonorarer er fastsat i [fogedloven](#).

Der findes ingen statistik om de gennemsnitlige samlede omkostninger i forbindelse med bestemte sager.

Merværdiafgift

Hvor finder jeg disse oplysninger?

Fogedhonorarer pålægges en merværdiafgift på 20 %.

For at kunne få merværdiafgiften på sagsomkostninger godtgjort skal ansøgeren dokumentere, at han eller hun ikke er momsregistreret eller ikke kan få refunderet merværdiafgiften af andre grunde.

Hvad er de gældende satser?

Fra 1. juli 2009 har merværdiafgiften i Estland været 20 %.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Retshjælp kan ydes, hvis sagsomkostningerne svarer til mere end det dobbelte af ansøgerens gennemsnitlige månedlige indkomst, beregnet på grundlag af vedkommendes gennemsnitlige månedlige indkomst i de fire måneder, der ligger forud for indsendelse af ansøgningen.

Skat og obligatoriske forsikringsindbetalinger, omkostninger til opfyldelse af lovpligtig underholdspligt og rimelige omkostninger til bolig og transport fratrækkes det beregnede beløb.

Andre betingelser for formidling af retshjælp til ofre

Staten kan yde retshjælp i overensstemmelse med den civile retsplejelov. De typer retshjælp, der garanteres af staten, og betingelserne og reglerne for at få retshjælp af denne art er reguleret af [loven om statslig retshjælp](#).

Retshjælp kan ydes til en fysisk person, der på tidspunktet for indsendelse af begæringen har sin bopæl i eller er statsborger i Estland eller i en anden EU-medlemsstat. En persons bopæl fastsættes på grundlag af artikel 59 i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område. Andre fysiske personer kan kun få retshjælp, hvis denne ret følger af en international aftale.

Der ydes ikke statslig retshjælp, hvis:

ansøgeren selv er i stand til at forsvare sine rettigheder

ansøgeren ikke har ret til den beskyttelse, hvortil der ansøges om retshjælp

ansøgeren selv kan betale sagsomkostningerne ved hjælp af egne formuegenstande, der kunne sælges uden de store vanskeligheder

sagsomkostningerne ikke forventes at overstige det dobbelte af ansøgerens gennemsnitlige månedlige indkomst, beregnet på grundlag af vedkommendes gennemsnitlige månedlige indkomst i de fire måneder, der ligger forud for indsendelse af ansøgningen, med fradrag af skat og obligatoriske forsikringsindbetalinger, omkostninger til opfyldelse af en lovpligtig underholdspligt og rimelige omkostninger til bolig og transport

det ud fra omstændighederne er klart, at ansøgeren kun har ringe chance for at kunne forsvare sine rettigheder

ansøgningen indgives med henblik på at fremsætte et ikke-væsentligt erstatningskrav, og sagen ikke er af klar interesse for offentligheden

tvisten vedrører ansøgerens økonomiske aktiviteter og er uden betydning for vedkommendes rettigheder, der ikke står i forbindelse med disse økonomiske aktiviteter

ansøgningen er indgivet for at beskytte et varemærke, et patent, en brugsmode, et industrielt design, integrerede kredsløbs topografi eller andre former for intellektuel ejendom, med undtagelse af rettigheder, der følger af ophavsretsloven

ansøgeren klart har fælles interesser med en person, som ikke er berettiget til retshjælp; i en sådan situation er der risiko for, at retshjælpen kan videregives til sidstnævnte

ansøgningen er indgivet for at forsvare en ret, der er overdraget til ansøgeren, og der er grund til at antage, at retten blev overdraget med henblik på at opnå statslig retshjælp

den juridiske bistand er omfattet af en retshjælpsforsikringsaftale, der er indgået af ansøgeren, eller en obligatorisk forsikring

ansøgerens potentielle udbytte ved sagen er urimeligt lille i forhold til de forventede omkostninger, som staten vil skulle afholde til retshjælpen.

Der findes flere oplysninger om statslig retshjælp på [webstedet](#) for den estiske advokatsammenslutning.

Andre betingelser for formidling af retshjælp til mistænkte og tiltalte

De betingelser, der gælder for ydelse af retshjælp til mistænkte eller tiltalte, er de samme som for ofre.

Omkostningsfrie retssager

I loven om gebyrer til staten fastsættes, under hvilke omstændigheder det er muligt at blive fritaget for gebyrer til staten. I forbindelse med en retssag skal der ikke betales et gebyr til staten i følgende situationer:

prøvelse af appel eller klage med henblik på at få udbetalt vederlag eller løn, få fastslået ugyldigheden af opsigelsen af en ansættelseskontrakt, blive genansat eller få ændret ordlyden af grundlaget for fritagelse for tjeneste

prøvelse af appel med krav om underholdsbidrag og, i forbindelse med underholdskrav over for børn, en begæring om en fremskyndet betalingspåkravsprocedure

prøvelse af krav om erstatning for retsstridig domfældelse, retsstridig strafferetlig forfølgelse, retsstridig forebyggende eller anden uberettiget frihedsberøvelse, samt prøvelse af krav om erstatning for tingsskader forårsaget af retsstridig pålæggelse af en straffeforanstaltning for en forseelse

første udstedelse af retsdokumenter vedrørende en straffesag

gennemførelse af sag med henblik på anbringelse af en person på en lukket institution

prøvelse af et krav om tilbagelevering af aktiver, der er beslaglagt eller efterladt i forbindelse med ulovlig tvang, og om skadeserstatning

prøvelse af sag med henblik på at godtgøre den pensionsgivende tjenesteperiodes varighed

prøvelse af en indsigelse i en administrativ sag

prøvelse af en begæring om fritagelse for betaling af notarhonorar og indgivelse af indsigelse mod rettens afgørelse i en sådan sag

prøvelse af en begæring om retshjælp og indgivelse af indsigelse mod rettens afgørelse i en sådan sag

prøvelse af appel eller klage i forbindelse med skader forårsaget ved legemsbeskadigelse eller anden ulovlig handling eller ved hovedforsørgerens død

kopiering af op til fem siders retsdokumenter i en forvaltningssag.

Følgende er fritaget for gebyrer til staten:

mindreåriges indgivelse af indsigelse mod en retsafgørelse i en sag, hvor han eller hun ved lov er tillagt en selvstændig klageret

sag anlagt af en ansøger af en pension eller støtte vedrørende ukorrekt eller manglende betaling af pensionen eller støtten

fysisk persons indgivelse af en klage over en afgørelse truffet af en valgkomité

værgemålsinstitutions indgivelse af en begæring om tab af forældremyndighed eller med henblik på udpegning af værge til mindreårig eller enhver anden

begæring, der indgives til bedste for et barn, som institutionen er ansvarlig for

skattemyndighedernes indgivelse af en konkursbegæring eller anden begæring i forbindelse med en insolvensbehandling og i en sag med henblik på at fastsætte skattebeløbet

distriktsforvaltnings indgivelse af en appel i overensstemmelse med de regler, der følger af loven om landreformer, vedrørende opfyldelsen af en panthavers forpligtelser i forbindelse med en panteret stiftet til fordel for staten

fogeds indgivelse til en domstol af en anmodning om gennemførelse af en fuldbyrdelsesprocedure på grundlag af loven om fuldbyrdelsesprocedurer og af en indsigelse mod en retsafgørelse vedrørende fuldbyrdelsesprocedurer i henhold til § 599 i den civile retsplejelov.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Den ret, der afsiger dom i en sag, fastsætter i sin afgørelse eller kendelse til afslutning af sagen, hvordan sagsomkostningerne skal deles mellem parterne. Retten skal fastsætte, hvilke sagsomkostninger eller, om nødvendigt, hvilken andel af sagsomkostningerne hver part skal betale. Hvis en højere retsinstans ændrer en dom eller afsiger en ny dom uden at henvise sagen til fornyet behandling, skal den pågældende ret om nødvendigt ændre fordelingen af sagsomkostningerne i overensstemmelse hermed.

En part i en retssag kan anmode **retten i første instans**, der har afsagt dom i sagen, om at fastslå den pengemæssige værdi af sagsomkostningerne på grundlag af den forholdsmæssige fordeling af omkostningerne, der er fastsat i rettens afgørelse. Det kan den gøre inden for 30 dage efter den dato, hvor rettens afgørelse om fordelingen af omkostningerne træder i kraft. Begæringen skal vedlægges en liste over sagsomkostningerne, herunder deres sammensætning. Domstolen kan fastsætte en tidsfrist for parternes fremlæggelse af yderligere detaljer om de sagsomkostninger, der skal godtgøres, eller kræve, at parten fremlægger dokumentation for disse omkostninger. Retten videresender straks begæringen om fastsættelse af sagsomkostningerne til modparten sammen med listen over sagsomkostningerne og dokumentationen herfor.

Modparten kan inden for den tidsfrist efter kundgørelse af begæringen, der er fastsat af domstolen, fremsætte indvendinger. Svarfristen skal være på mindst syv dage. Ydelse af retshjælp er ikke til hinder for eller begrænser ikke retshjælpsmodtagerens forpligtelse i henhold til en domstolsafgørelse til at godtgøre de omkostninger, der er afholdt af modparten. Den part, som dømmes, skal betale samtlige sagsomkostninger, selv hvis parten har fået bevilget fri proces eller har fået tildelt retshjælp til at betale disse omkostninger.

Hvis der indgås forlig, pålægger retten sagsøgte at betale en andel af de sagsomkostninger til statskassen, som sagsøger er friholdt for, eller som sagsøger kan betale i rater. Beløbet fastsættes i forhold til den forligte del af søgsmålet.

Honorarer til sagkyndige

Medmindre retten træffer anden afgørelse, skal nødvendige omkostninger ved sagens behandling betales af den part, der har indgivet den pågældende begæring. Retten afgør omfanget af disse omkostninger. Hvis begge parter indgiver begæring, eller hvis retten indkalder en sagkyndig, deles omkostningerne ligeligt mellem parterne.

Sagkyndige aflønnes på grundlag af de opgaver, de udfører. Der udbetales timetakster, som ligger inden for de minimums- og maksimumstimetakster, der er fastsat ved bekendtgørelse. Honoraret i forbindelse med ekspertanalyser ligger på 10-40 gange minimumstimetaksten. Ved fastsættelsen af den timetakst, der skal betales, tager retten hensyn til følgende:

den sagkyndiges kvalifikationer

opgavens kompleksitet

eventuelle nødvendige omkostninger, der er afholdt ved brug af nødvendige midler

eventuelle særlige omstændigheder, under hvilke den sagkyndige har udført opgaven.

Omkostninger i forbindelse med forberedelse og udarbejdelse af den sagkyndiges udtalelse, herunder omkostninger til assisterende personale samt materialer og midler, der er anvendt til undersøgelsen, og udgifter, der er afholdt som følge af retssagen, herunder først og fremmest kost og logi, godtgøres ligeledes.

Størrelsen af det honorar, der skal betales til en sagkyndig, og de af den sagkyndige afholdte omkostninger, der skal godtgøres, afgøres af den ret, der har udmeldt den sagkyndige.

Sagkyndige aflønnes alene på **anmodning**. Når en sagkyndig har opfyldt sin forpligtelse, betaler retten den pågældendes honorar, uanset om parterne i sagen har forudbetalt honoraret, eller parterne er blevet pålagt at betale honoraret.

Honorarer til sagkyndige og omkostninger i forbindelse med et offentligt retsmedicinsk instituts udarbejdelse af en ekspertvurdering indgår i sagsomkostningerne og godtgøres af den tabende part på samme måde som de øvrige sagsomkostninger.

Oversætter- og tolkehonorarer

Eksterne tolke, der deltager i **retssager**, betales en timetakst for tolkningen, der ligger på 2-40 gange den nationale minimumstimeløn. Oversættere aflønnes med et honorar pr. oversat side, som er op til 20 gange minimumstimelønnen.

Det honorar, der skal betales til tolke eller oversættere, og de omkostninger, der skal godtgøres, afgøres af den ret, der har indkaldt den pågældende tolk eller oversætter.

Ved fastsættelsen af de timetakster, der skal betales, tager retten hensyn til tolkens eller oversætterens kvalifikationer, opgavens kompleksitet, eventuelle nødvendige omkostninger, der er afholdt, og de særlige omstændigheder, under hvilke der var behov for tolkningen eller oversættelsen.

Tolke og oversættere aflønnes alene på **anmodning**. Retten betaler tolkens eller oversætterens honorar, uanset om parterne i sagen har forudbetalt honoraret, eller parterne er blevet pålagt at betale honoraret.

Oversætter- og tolkehonorarer indgår i sagsomkostningerne og godtgøres af den tabende part over for den vindende part på samme måde som de øvrige sagsomkostninger.

Sidste opdatering: 08/08/2018

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.